

SZÉKESEFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

Városi, megyei, a fejérmegyei gazdasági-egylet, községi jegyzők, iskolatanács és a tanítók egyletének

A lap ára
házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Hirdetmény
a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor:
Megrendelőinkéül 6 — nem megrendelőinkéül 8 krét
igtattatik be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap.

27. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének czimzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményekért díjak a „kiadó-hivatal”
Klökner Péter könyvkereskedésében vétetnek fel.

Nyilttérbeni közlemények után három hasábos petitsorért
10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Nyilatkozat.

Forster József ur ohajára ezennel kijelentem, hogy még april hó elején Forster József urat a „Székesfejérvár” szerkesztőségétől az általam kiadott Nyilatkozatban (csak kis részben felsorolt) kényszerítő körülmények folytán szerződésünk értelmében elmozdítottam, s vele minden összeköttetést megszünttettem.

Klökner Péter,
lapkiadó tulajdonos.

Kalászok a statistika mezején.

I.

Alig pár éve, hogy a statistika mint tudomány nálunk tüzetesebben és rendszeresen fejlesztetik, s már is oly szép eredményhez jutottunk, mely a külföldi szakirók figyelmét hazánk viszonyaira irányozza; és ha elismerjük, hogy a legutóbb megjelent statisztikai művek mindannyia egy jó lépéssel előbbre vitt bennünket a célhoz, t. i. viszonyaink minden oldalú ismeretéhez, egy „saltus in natura” kell tartanunk azon kitünő művet, melyet Keleti Károly az országos statisztikai osztály főnöke „Hazánk és népe” czím alatt közrebocsájtott, melyet az akademia nagy jutalmára szándékozik méltatni, s mely közgazdaságunk s társadalmunk eddig sok oldalról ismeretlen világát tárja ki előttünk.

TÁRCZA.

A nőkérdés hazánkban.

— Levelek egy nőhöz. —

II.

Kedves barátnóm! — Előbbi levelemben eléggé körvonalazva jeleztem ama távolságot, mely engemet a nőemancipatio (legtárgas értelemben véve e szót) túbuzgó barátaitól, emez erőszakos nőboldogítóktól elválaszt s mégis hizelegni merek magamnak, mikor nyílt kifejezést adok abbéli meggyőződésemnek, hogy a nők jogainak s társadalmi jogosultságának náluk valódiabb, igazabb barátja vagyok.

Jól tudom, hogy vannak nők, kik kinevetnek ezért a vakmerő állításért. Én szilárdan meg fogok állani e nevetéssel szemben, mit a poéták sokkal szebben legalább is mosolyának mondanának, s mely, még ha gúnymosoly volna is, okvetlenül csábos volna, s a mily bizonyosan számítok rá, épen oly hideg nyugalommal fogok neki — legalább most az egyszer — ellenállni, végtelenül sajnálva, hogy ítélő-hetségem oly zsarnok, ki sokszor könyörtelenül lánczra veri kalandokra vágó képzeletemet, holott ennek szövetségében talán én is tudnék e mosolygó szemek elé oly szép, vagy lehet, hogy még szebb légváratokat emelni, melyek láttára a most büntetésül rám mért szánó nevetés még az én szememben is bizonyosan jutalmazó, édes mosolylyá változnék.

Őn, kedves barátnóm, ki nem tartozik ama rajongók sorába, minők (s ezt bizonyosan ön is meg fogja nekem engedni) a nők minden osztályában szokatlanul nagy számmal találhatók; ön, ki sokszor említette előttem, hogy a nők részére nem szabadalmakat, hanem csupán jogokat követel, ön bizonyára meg

Ezen páratlan mű ismertetése lesz célja cik-kemnek, kiterjesztve azt különösen Fejérmegye viszonyaira, s ha csak röviden s vázlatosan érinthetem is azon terjedelmes és kimerítő adatokat, melyekkel ez 500 lapos könyv jeleskedik, mégis meg fog győződni minden olvasó, hogy ezen könyvet senki sem nélkülözheti, ki az államtudományok, közigazgatás, ipar és mezőgazdaság terén sikerrel kíván foglalkozni.

Az I. fejezet a földrajzi áttekintetről szól, s miután hegységi, rónásági s földtani viszonyait úgy az országnak, mint megyénknek eléggé ismerjük — ez utóbbit tán egy kissé Fejérmegye leírása czimű cikkemből is — az egészről elég leend csak azt kivonni, hogy 1790—1867-ig 77 év közül 23 roszt termő esztendő volt, melyből 19-et okozott az aszály, 4-et az árvíz és fagy, hogy hazánk némely vidékén az átlagos csapadék 100” is van, másutt pedig alig 15”, s miután Budán egész évi átlag szerint a csapadék 15.81”, Pécsen pedig 18.91” — mi e két hely közt létező, vidékünk az ország száraz vidékeihez számíthatjuk, ezt igazolja a közép hőmérsék is, mely Budán 10.96, Pécsen 11 fok Celsius szerint, megjegyezvén, hogy a hatóságilag észleltetett helyek szerint országunk hőmérséke 11.77 (Zimony) és 6.26 (Késmárk) fok közt változik. Azon pesti lakosok, kik a forró nyári napok elől Budára kíváncznak, alig hiszik el nekünk, hogy Pest és Buda nyári közép hőmérséklete közt, csak 0.44 fok különbség van.

A II-ik fejezet a nemzetgazdasági szempontot tárgyalja, ezt kivonatlag ismertetni igen nehéz

fog tisztelni azzal, hogy nagybecsű ítéletét csak nézeteim elmondása után fogja nyilvánítani, melytől — ismervé az ön emelkedett szellemét s életbölcességét — még az esetre sem félek, ha az nem is lenne rám nézve minden tekintetben kedvező, s melyet annál nyugodtabb szívvel várok, miután abban a reményben élek, hogy az ön nézetei s az enyém közt sokkal több lesz az érintkezés, mint a különbség.

Hiszen a kiindulási pont mindkettőnkél teljesen ugyanaz: én nem szabadalmakat sürgetek a nők számára, hanem jogokat. A távolságot e szerint, mely nézeteinket egymástól netalán elkülönítendi, ama mérték fogja meghatározhatni, mely szerint e jogokat, úgy ön, mint én, tágabb vagy szűkebb körre szorítjuk.

Mivel melegen ohajtom, sőt reményem is, hogy önt nézeteimnek legnagyobb mérvben megnyerni szerencés lehetek, tartózkodás nélkül fogom önnel közölni mindazt, mit egy levél szűk kerete unalomébreztés nélkül magába foglalhat, előre is kérve, hogy ön, ki oly kedvesen és vonzón tud írni, írjon minél többet.

Napjainkban, midőn az emberiség közvetlen érdekében óriási mérvben megindult haladás szabadelvtü mozzanatai sorról sorra döntik porba az elavult eszméket, melyek hosszú századokon át s fájdalom! nálunk még nem oly rég is a szabadalmak- és előjogoknak minden egyébbel, csak az ember méltóságával össze nem egyeztethető korlátait segítették felemelni ember és ember között, egyenlőtlen mértékben adva egyiknek a meg nem érdemelt jogokat s ráarakva a másikra a jogtalan terheket; napjainkban, midőn mindinkább kezd tűnődni, az a nimbus, mely a vak esetlegeségtől függő születésnek mindenütt szabad tért biztosított s a becsülettel szerzett ősi név érdemtelten birtokosának nyakába, pusztán e névért, derűre-borura aggatta a méltóságokat, a jövedelmező henyéség eme dús állomásait, ellenben oda nem sugárzott el, hol az életlős s lelket sorvasztó, becsületlen munka nagy ösökel nem bíró gyermeke szorgalommal, néha erőfeszítéssel kereste meg szegényes jövedelmét, melynek nem kis részét adóképen fizette az állam kezébe az

volna, s ezen fejezet rövidsége mellett oly jeles, hogy legezelszerűbb az olvasót annak egész tartalmára utalni.

A III-ik fejezet a társadalmi viszonyokról szól és az államról magáról, s itt érdekes lesz tudnunk, hogy Fejérmegye területének általános nagysága 72.22 □ oszt. mértföldnek vétetik fel, mely Magyarország és Erdély összes területének 1.54 százalékát képezi, s így megyénket hazánkból 65-ször lehetne kikerekíteni; népessége 196,234 lélek, melyből 1 mértföldre 2717 esik, s ha rátekinünk a viszonylagos népesség grafikai térképére, megyénket a közép átlagon alul találjuk, s így nem számítanuk a népe-sebb megyékhez; viszonylagosan legnépesebb Szerdahelyszék, Győr- és Pestmegye, — legnéptelenebb Naszód vidék, Mármaros és Csikszék.

Lássuk most, hogy állunk országosan — mindig csak Magyarországot és Erdélyt értve — más birodalomhoz képest; a mi átlagunk mértföldenkint 2823 lélek, Austria 3685, Bajorország 3386, Poroszország 3760, Franciaország 3725, Oroszország 687, Anglia 5027; ebből láthatjuk, hogy ha őstermelésünk és iparunk elakarja érni a Kultur-államokét, a munkáskéznek is kell legalább 25%-al szaporodni, és ez az arány megyénk-re is áll, és ez okból nem tarthatjuk a női munka jogosultságát oly elvetendő eszmének, mint azt némelyek állítják, kik azt a férfiúi szokások emancipálásának ferde irányával azonosítják.

A népességnél levén, szóljunk valamit a férfiak és nők közti arányról, hazánkban minden 1000 fér-

őt is megillető, de soha sem élvezett jogokért; napjainkban, midőn egy ut van mindenki számára, melyen emelkedni, nagygyá, tiszteltté s királyi oklevél nélkül is nemessé lenni lehet: a munka útja; napjainkban, midőn ez az ut nem csupán egyiránt nyitva áll mindenki előtt, de sőt követeljük, hogy annak egyengetésében részt is vegyen mindenki, még pedig oly arányban, a mint szellemi és anyagi körülményei részint engedik, részint kötelezik; napjainkban a munka e mindent megújító, felelevenítő, kiegyenlítő korában egy nagy mulasztás, hogy ne mondjam: bűn súlyosodik a társadalomra: új korlátokat emel a nem rég ledöntött helyébe, korlátokat a szabad emberi törekvés, az ember legnemesebb, legközvetlenebb rendeltetése, a munka elé.

És ezt nem én mondom először. Csak körül kell nézni, s azonnal tudni, látni és egy kevés magabizálással szégyenelni fogjuk mindnyájan.

Az emberiség fele része, az a rész, melyet megszoktunk szépnek nevezni s mely ezzel már nem éri be, hanem velünk egyenlő mérvben munkás része is akar lenni, az emberiség fele része — mondom — munkát kíván, munkát, melyet nem úgy osztanak ki neki, munkát, melyet nem kedve, akarata, hajlamai ellenére, robotszerűleg végez, hanem szabad munkát, melyet maga választ (s joggal választhatna is), és a társadalom nem engedi meg, hogy ezzel az elvitázzhatlan, vele született joggával szabadon éljen.

Sajátságos, visszás helyzet! Jogtalanság a jogban, fokozat az egyenlőségben!

Azt tudjuk s — az akkori viszonyokat figyelembe véve — talán még értjük is, hogy voltak idők, mikor egész osztályok, a nemzetek millióira menő kiváltságoltjai, szegényeknek tartották a munkát (s azoknak a nemzeteknek, melyeknél legtovább szégyenelték, most legtöbb okuk van a szégyenre); de azt nem vagyunk képesek megérteni, hogy az előjogok, kiváltságok, szabadalmak lerombolója, a munka maga is szabadoalom legyen, melyben azon mérték szerint részesülhet valaki, a mint véletlen szeszélyéből férfinak

fira 1018 nő esik osztalékul, nem lehet tehát csodálni, ha a házasságok lehetősége nem kielégítő, mert ha minden férfit megházasítunk is egyszer, mégis az országos átlag szerint Fejérmegyében például 2000 nő marad férj nélkül; azonban ezen számítás csak ideális, valóságban pedig vigasztalóbban áll a dolog, mert Fejérmegyében a nőtlen férfiak százaléka 28, a hajadon nők 25, itt az arány helyes; de másként áll a dolog Fejérvár városában, hol a nő jelentékenyen több, mint a férfi. — A férfiak és nők közti arány grafikai térképén a szélsőségek aként változnak, hogy például a Csíkszékben 1000 férfira 910—930 nő számítatik, Turóc megyében pedig ezer férfira 1130-on felül — ez utóbbi nőkre nézve a legnépesebb megyéje hazánknak.

Országos adatokban a férfiak közül 27.66% nőtlen, 20.36% nős, 1.41% özvegy, 0.11% elvált — a nők közül 25.48% hajadon, 20.40% férjes, 4.45% özvegy, 0.18% elvált, a tényleges népesség összes számát véve alapul.

Legnépesebb tümemény ez adatoknál Fiume város és kerülete, hol feltűnően kevés a nős férfi (16%) — és feltűnően sok a hajadon (32%) egyúttal az özvegyek száma is igen nagy. Kiss László.

(Vége következik.)

V á r o s i.

Julius 1-jén és 2-án tartott városi közgyűlés mélt. Zuber József városi főispán elnöklete alatt 1/4 10-kor vette kezdetét, mikor is elnöklő főispán ur röviden üdvözlőlvén az összegyűlt bizottmányi tagokat a gyűlést megnyitottnak nyilvánította.

Mielőtt a napirendre kitűzött tárgyak tárgyalásához fogának, elnöklő főispán ur felhívja a bizottsági gyűlést a mult rendkívüli gyűlés jegyzőkönyvének hiteltelítésére, melynek felolvasása után, a jövő közgyűlés hatánapjával augusztus 5-ike tüzetett ki. Továbbá felhívja főispán ur a bizottsági gyűlést a scontrualis gyűlések évnegyedenkénti tartására, melynek megkezdéséül szinte augusztus 5 ize tüzetett ki; — ugyancsak ez alkalommal felemlíté, hogy a szabályrendeletek 32. §. értelmében a szakosztályok véleményeiket, mielőtt azok a közgyűléshez kerülének, tartoznak a tanácshoz bemutatni, miéért is jövőre az eljárás a szabályrendelet értelmében történjék.

Kaiser Sándor b. t. interpellálja a polgármestert, az árvház ügyének mibenállása iránt?

Ambrózy Ferenc b. t. beadott indítványának sürgősségét hangsúlyozva, kéri írásban beadott indítványának azonnali tárgyalását. Indítványa felolvastatván, melynek értelme oda terjed, hogy minden bizottmányi tagnak joga legyen a közgyűlésen, a tisztviselők bármelyikéhez interpellációt intézni, de azt a közgyűlés kezdetén, a napirend előtt tartozék tenni. Rövid eszmecsere után, az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Polgármester ur azon szerencsés helyzetben volt, hogy a hozzá intézett árvház ügyébeni interpellációra azonnal felelt és pedig tüzetesen. Felemlíté, hogy az eszme ugyan megvolt, de a kivitelre szükséges terv hiányzott, s mielőtt az építés megkezdetnék, a felállí-

tandó árvház alapítása s annak rendszerinti vezetésére szabályt kell alkotni, s az pedig tekintve az újban tett nemes adomány kényes természetét, komoly megfontolást igényel, azonban tudatja, miként az alapszabályok készítésén már működik, s bizton hiszi, hogy azt a jövő közgyűlésre be is terjesztheti. Helyesléssel tudomásul vétetett.

Napirend. Olvastatott a közmunka- és közlekedési minister azon rendelete, melyben a vaspályák elsőbbségi kötvényeit a hatóság a vállalkozók részéről biztosítékul elfogadni tartozik. Tudomásul vétetett.

Novák Kálmán polgármester mint a központi bizottság elnökének jelentése, a választmány eljárása és a megejtett kövételválasztásról tudomásul vétetvén és a levéltárba helyezni rendeltetett.

A m. kir. belügyminister azon leiratának, hogy a közközlésügvetés terjesztessék föl, már korábban elég tétetvén, tudomásul vétetett.

Az országos iparegyesület beküldé ez évi jelentését, melyben hangsúlyozza azon előnyöket, hogy mennyire befolyt tevékenysége által a hazai ipar fejlődésére, valamint, hogy működésének sikerét egyes városok nemeslelkű adományai által nagyban elősegíték; miéért is bizalommal hívja föl a várost az alapító tagok sorába való belépésre. A bizottsági gyűlés, tekintve a város korlátolt anyagi viszonyait, a jelenben egyszerűen tudomásul vette a megkeresvényt.

Novák Kálmán polgármester hiv. jelentése a szakosztályok és iskolaszék alakulása tárgyában, tudomásul vétetett. Ugyancsak polgármester ur indítványa tárgyalatott tovább, melyben a régi szabályrendeletek összegyűjtését kéri, melyre egy bizottság kinevezését hozza javaslatba. Az indítvány egész terjedelmében elfogadtatott.

Tárgyalatott az építészeti szakosztálynak azon indítványa, melyben a külső telkeken tapasztalt visszaélések ellen szigorú eljárást óhajt, mivel a dülök és utak foglalása egyesek által ugyszólván határt nem ismerő vakmerőséggel üzetik. Az említett visszaélések megszüntetése és netán eszközözendő törvényes megtorlására a gazdasági tanácsos elnöklete alatt, a gazd. szakosztályból egy bizottság nevezetett ki.

Hoffmann István b. t. levél útján küldött felszólalása és indítványa a számvizsgálókat minősége és azok állapotáról, kissé hosszabb eszmeesert idézett elő, még végre határozatba ment, hogy a küldött adatok felhasználás végett a már egy korábbi közgyűlés által kiküldött vizsgáló bizottságnak kiadatni rendeltettek; mivel annak tárgyalása az intézkedések miatt már túlhaladva van. A bizottsági gyűlés Hoffmann képviselő urnak ügybuzgósa és tevékenységéről melegen megemlékezve, elhatározta, hogy a már megválasztott vizsgáló bizottság elnökségének elfoglalására ujjlag bizalommal felszólítja.

Novák Kálmán polgármester azon indítványa, hogy a közgyűlést megelőzőleg, mindig értekezletek tartassanak a házszabályok szigorú és merev alkalmazása nélkül, melyben a napirendre kitűzött tárgyak tüzetesebben megvitathassanak, — egyhangulag elfogadtatott.

Tanácsi végzés betérjesztése — megerősítés végett a petróleum világítás bérbeadása tárgyában, elfogadtatott. — Ugyanevel kapcsolatban indítványt tett polgármester ur, hogy itt volna az ideje, miként a város intézkedjék, hogy a légszusz bevezetése a város épü-

leteibe miként történjék? A bizottsági gyűlés felhatalmazta a tanácsot az intézkedések megtételére, de eljárásának betérjesztését elvárja.

Olvastatott a tanács véleményezése, a 65-iki m. kir. honvédszázalaj örnagyának azon megkeresésére, melyben a mult évben tévesen kivetett beszállásolási pénzt 156 frt. 29 kr. visszafizettetni kéri, — a véleményezés az összeget a házipénztárból visszafizettetni javasolja. — A véleményezés elfogadtatott, azon megjegyzéssel, hogy a szállásmester utasítások azon egyének neveinek kimutatására, kik többet kaptak a járandóságnál, hogy jövőre nekik az levonathassék.

A gazd. szakosztály megkeresése folytán, melyben a Langhammer-féle major melletti üres háztelkek áruba bocsajítását javasolja, egy bizottság nevezetett ki a közgyűlés kebeléből, az elárúsítandó telkek megvizsgálására.

Olvastatott Turják János mint bizottsági elnök jelentése a városi házi termek közzénneli fűtésének mibe kerüléséről. A kimutatás szerint az első évben a fűtés a szükséges 23 kályhával együtt körül 1685 frt. 45 krba, az utána való évben 700 frt. takarított meg azon összegből, mely eddig a fűtési fűtésre igényeltetett. A bizottsági gyűlés által a közzénneli fűtés elfogadtatik, valamint a javasolt 23 Geburth-kályha megvétele is. Az intézkedések megtételével a tanács bizott meg.

Pribék Mihály házipénztárnok jelentése olvastatott a sz. Sebestyén-templom és Donát-kápolna pénztárainak állapotáról s azok számadásairól. — Utána Kuti Márton felsővárosi plebánus felemlíti az alapítványok rendellenes és könnyelmű kezelését, minek bizonysgául fölhozza több alapítvány elveszését, — de a melyet a városnak, mint kegyurnak meg kell téríteni, azért az alapítványi pénzek szigorú ellenőrzés melletti kezeltetését ajánlja a bizottság figyelmébe. A bizottsági gyűlés érdemleges határozatát akkora tartá fenn, mikor már korábbi utasításának a számvevőség — mely az alapítványok tüzetes kimutatásával bizott meg — eleget teend.

Tárgyalatott a gazd. szakosztály véleménye Langmár Gáspár azon folyamodványára, melyben, hogy köteletségének megfelelően a bizottsági gyűléstől egy ló és koci megzavartatását kérelmezi. A tanácsi vélemény oda terjedt, hogy tekintve a folyamodó alapos indokait, a lótarásra szükséges széna és zabmenyisíget, valamint a kocsiszerek javítására szükséges összeget megadatni javasolja, — a közgyűlés által elfogadtatott.

Szortsák Gábor és Matusék Jánosnak, már a mult havi közgyűlésre betérjesztett bányanyitásiérti folyamodványa — mely véleményadás végett kiadatott a jog- és gazd. ügyi szakosztálynak — jött tárgyalás alá. A két szakosztály véleményezése a folyamodók kérelmét elűtetni kéri, s egyúttal kimondatni óhajtja, hogy jövőre a bányanyitás senkinek se engedessék meg; a bizottsági gyűlés ez értelemben ki is mondá határozatát.

A kavicsbányák vételére nézve, a gazdasági szakosztály által betérjesztett vélemény, egyhangulag elfogadtatott.

Tárgyalatott Eper János folyamodványa, melyben magát városi műkerteszzé felfogadtatni kéri, már a mult gyűlés által kiadatván véleményezést végett a gazdasági szakosztálynak, mely utóbbinak véleménye

sem volt kénytelenítve a vételre, — így az apprehensiora nincs is semmi jog.

Azonban különösnek tünt föl előttünk, hogy a tombolajáték után, — a táncz előtt — a közönség egyharmada elhagyta a lövöldét, a helyhiány, rossz zene, vagy a rendetlen szolgálat miatt-e? nem tudjuk, de oknak akarmelyik is elég.

Voltak a rendellenességek mellett furcsaságok is: először is a tombolára kihuzott számok oly hanyagul kiáltattak ki, hogy a közönség egynegyedrésze tán igen, de a többi a kiáltást nem hallotta, a kihuzott számokat mutató szekrény pedig az első pár asztalon túl, a fák ágaitól nem volt látható. A választmány gyér száma s működési kedvetlensége nagyon kitűnt s éjfélt után nagyon kevés választmányi tagot láttunk, azok közül is az egyik, a tánczrend ellenére — a csárdást elkeringőzítette — s midőn az ifjuság nemesebb részében ez ellen a nemtetszés hangosan nyilvánult, — felmájlázott durvasággal tüntette ki bizottmányi mindenhatóságát? voltak kosaradások is, műveltség? vagyis inkább akarom mondani izlési szempontból, a természet mostoha gyermekeinek — a minek szinte volt ellentéte is, — a mikor a tánczra már foglalkozott hölgy azon megtámadásnak volt kitéve, hogy szemrehányólag kérdé tőle: azért nem tetszik velem tánczolni, mert se szép, se fesch, sem gazdag nem vagyok? stb.

Hogy a hozzánk jött 17 panaszos közül, saját tapasztalataink felemlítése mellett kiknek tettünk eleget, nem tudjuk, de annyi igaz, hogy elég ebből ennyi is, s meglehetnek olvasóink győződse, hogy sokkal inkább szerettünk volna egy dicséretet és elismerést tolmácsoló sorokból fenni a hét főeseményét; mint a valót ily komoly színekkel ecsetelni, de végre is kötelességünknek — hitünk szerint — csak ez által tettünk eleget. A ki békét és előrehaladást akar, csináljon háborút.

Csitári Kálmán.

A hét főeseménye.

Szólj igazat, betörök a fejed, mondja a példabeszéd, de mi firkászok megszoktuk már azt, hogy a gyűlést nyilvánulását, a nemtetszés moráját kapjuk jutalmul azért, ha a társadalom ferde kinövéseit, egyesek tulkapásait néha megröjjük. No de ne vágjunk nagy kaput ahhoz a lövöldei tánczvizálgomhoz, mikor az ajtón is bemehetünk, hogy végig nézzük a szép számmal összesereglett csoportok mulatásait, s elmondjuk úgy kalap alatt észrevételeinket.

A lövöldei kertbe lépve, azt hittük, a paradicsomba vagyunk, mely megnépesült városunk szemén szedett angyalaitól — nem ugyan Éva féle costumben, hanem bizony nagyon is magukra szedve a hiúság drága, de mégis rongyokká váló foszlányait. No az igaz, hogy borzadva gondolunk azon határt nem ismerő czifraságra, fényűzésre, mely napjainkban uralkodik, pedig a nők fényűzése döntötte romba a leg nagyobb birodalmakat, megásva a nemzetek sirját, s valamint teremője a nyomornak és boldogtalanság-

nak; ép úgy létrehozta az erkölcsi súlyedést. Hogy pedig városunk hölgyeit mennyire elragadja a fény és tetszvágy, példa reá, hogy nem csak a tánczvizálgomakra, hanem a sétaterekre is oly steifan és drága ruhákban jelennek meg, mikép nem csuda, ha józanul gondolkodó s a látszat után nem idülő ifjaink borzadva gondolnak a házasság élet gyönyöreire. — Pedig a trits-tratsok statisztikája szerint a középosztály ifjai és női városunkban úgy aránylanak egymáshoz, hogy minden házasságképes ifjura 8 és 1/4 hölgy esik. Rettenetes összeg, mikor egy is mennyi bajt okoz az embernek? hanem az utóbbi állítást nem saját tapasztalatomból mondom, csak sokszor hallottam nős barátaimtól.

No, de ha a gyöngyvirágok fölött tartottunk szemlét, illő, hogy ifjainkról is megemlékezzünk, kik valóban megróvást érdemelnek azon több alkalommal tapasztalt udvariatsággért, melylyel hölgyeink iránt viseltetnek. Ugyanis: hogy többet ne említsünk, — a lövöldei tánczvizálgom alkalmakor szomorú példáját adták annak, hogy mennyire kihalt belőlük a nemesebb és lovagiasabb érzés, mit eléggé bizonyít az, miként mig hölgyeink a helyhiány miatt az agyonfáradásig voltak kénytelenek sétálgatni, addig ifjaink ázsiai kényelemmel nyujtókodtak a buteliával megrakott asztal körül. És mégis mikor tánczra került a sor, oly élettelenek és bágyadtak voltak, hogy inkább toron, mint tánczmulatságon hitte magát az ember. Azonban föltesszük róluk, miként jövőre nem fognak annyira megelégedezni magukról, mert különben gräffenbergi vizgyógymódra fogjuk őket.

A tombolajáték alkalmakor nagyon sokan voltak s a sok közül találkoztak olyanok is, kik panaszkodtak a szép kártyaárusnők buzgósból eredt drágaságai ellen, pedig a panaszosok között többen lehettek olyanok, kik életükben bizonyosan többet adtak kártyáért, mint azon felpanaszolt rongyos egy vagy két forintot, pedig itt ráadásul egy szívélyes mosolyt is kaptak a kellem és báj angyalaitól. — De hisz senki